

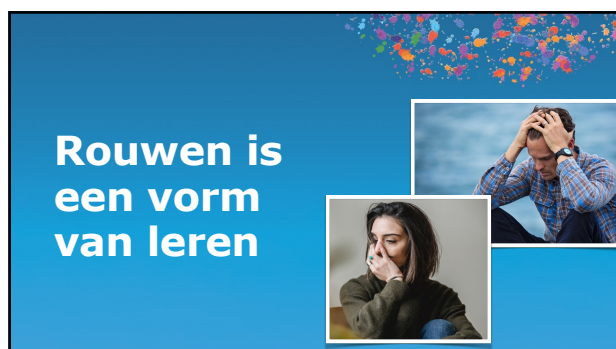
1

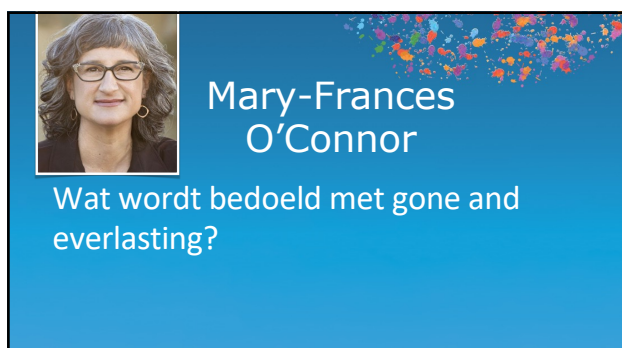
3

8

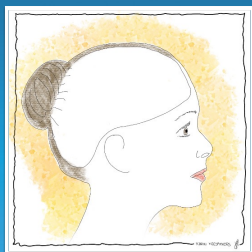
9

10

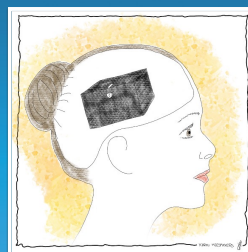

12

**Wat gebeurt
er in het brein?**

13

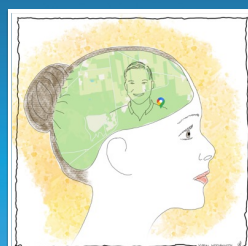
**Black box
in het brein**

14

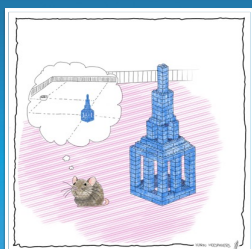
**De verdwenen
fiets**

15

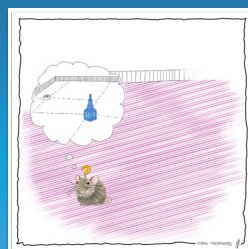
**Google maps
in je brein**

16

**De blauwe
Legotoren**

17

**Virtuele kaart
wijkt af van
realiteit**

18

Breinkaart voor je geliefden

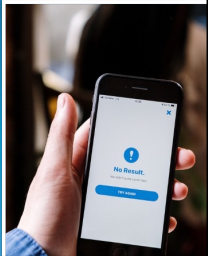
19

Rouw is een mismatch tussen de virtuele kaart en de realiteit

Geliefde onvindbaar in:

- Tijd
- Ruimte

Kan overweldigend zijn

20

Zoekgedrag

- Tijd
- Ruimte
- Nabijheid

23

Neuronen die samen vuren

24

Douwe Draaisma

27

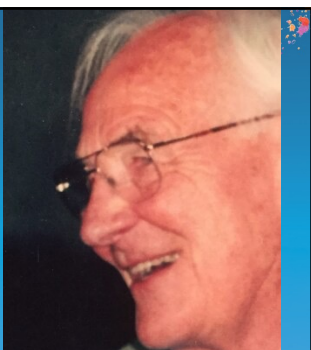
Rouw is een tijd van uitwendige stilte en innerlijk tumult

1. Gezicht vergeten: vooral in acute fase van rouw en meestal voorbijgaand. Meer foto dan gezicht onthouden.
2. Vergeetachtigheid
3. Rouwhallucinaties

30

Rouwhallucinaties

- William Dewi Rees, Hallucinations of widowhood (BMJ, 1971)
- 240 weduwen, 60 weduwnaars
- Weduwenhallucinaties, nu: rouwhallucinaties
- Hallucinatie is geen waan, er is realiteitsbesef

33

Bevindingen Rees

- Ongeveer de helft ondervraagden had rouwhallucinaties gehad
- Mannen even vaak als vrouwen
- Meest gerapporteerd: gevoel van aanwezigheid
- Daarna: zien van de overledene
- Horen van de overledene
- Tasthallucinaties (gevoel aangeraakt te worden) zeldzamer (3 procent)

34

Caroline van der Plas

35

Rouwhallucinaties

- Caroline van der Plas, 3 jaar nadat ze haar man Jan verloor:
'Ik was 's nachts in een soort van twilight zone tussen slapen en ontwaken. Ik had het gevoel dat ik Jan naast me voelde. Toen zei ik: Jan waar ben je? Toen voelde het echt alsof hij me aanraakte,' zegt ze terwijl ze haar hand op haar bovenarm legt. 'Ik dacht: o fijn, hij is er. Ook al wist ik in die halve slaap wel dat hij er niet was. Ik voelde dit echt.'

36

Bevindingen Rees

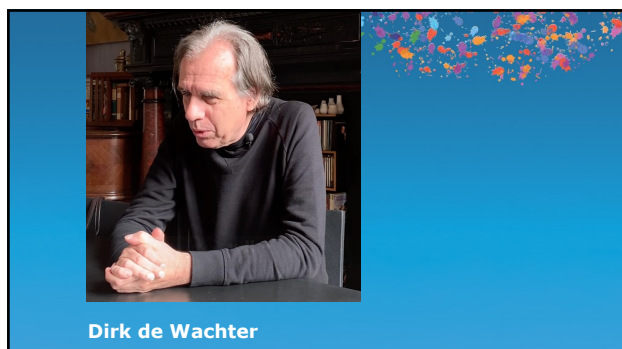
- Meeste mensen hielden de ervaringen voor zich
- Ervaringen worden meestal als steunend en troostend ervaren
- Slechts 1:20 zou ze liever niet hebben gehad

37

Bevindingen Rees

- Een op de tien sprak nog met de overledene, mannen iets vaker dan vrouwen
- Kans op hallucinaties nam toe met lengte van het huwelijk
- Frequentie nam met de jaren af
- Invloed: vier ondervraagden hadden huwelijksaanzoek afgewezen op advies van de overledene

40

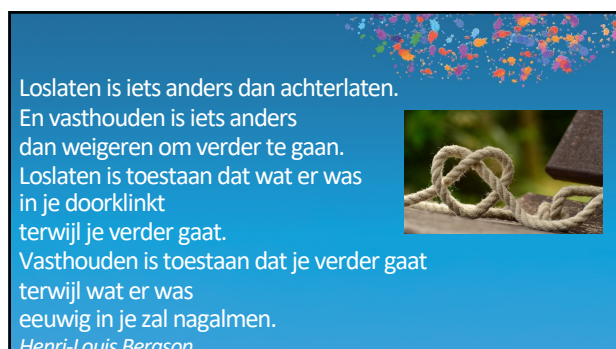
47

49

50

51

52